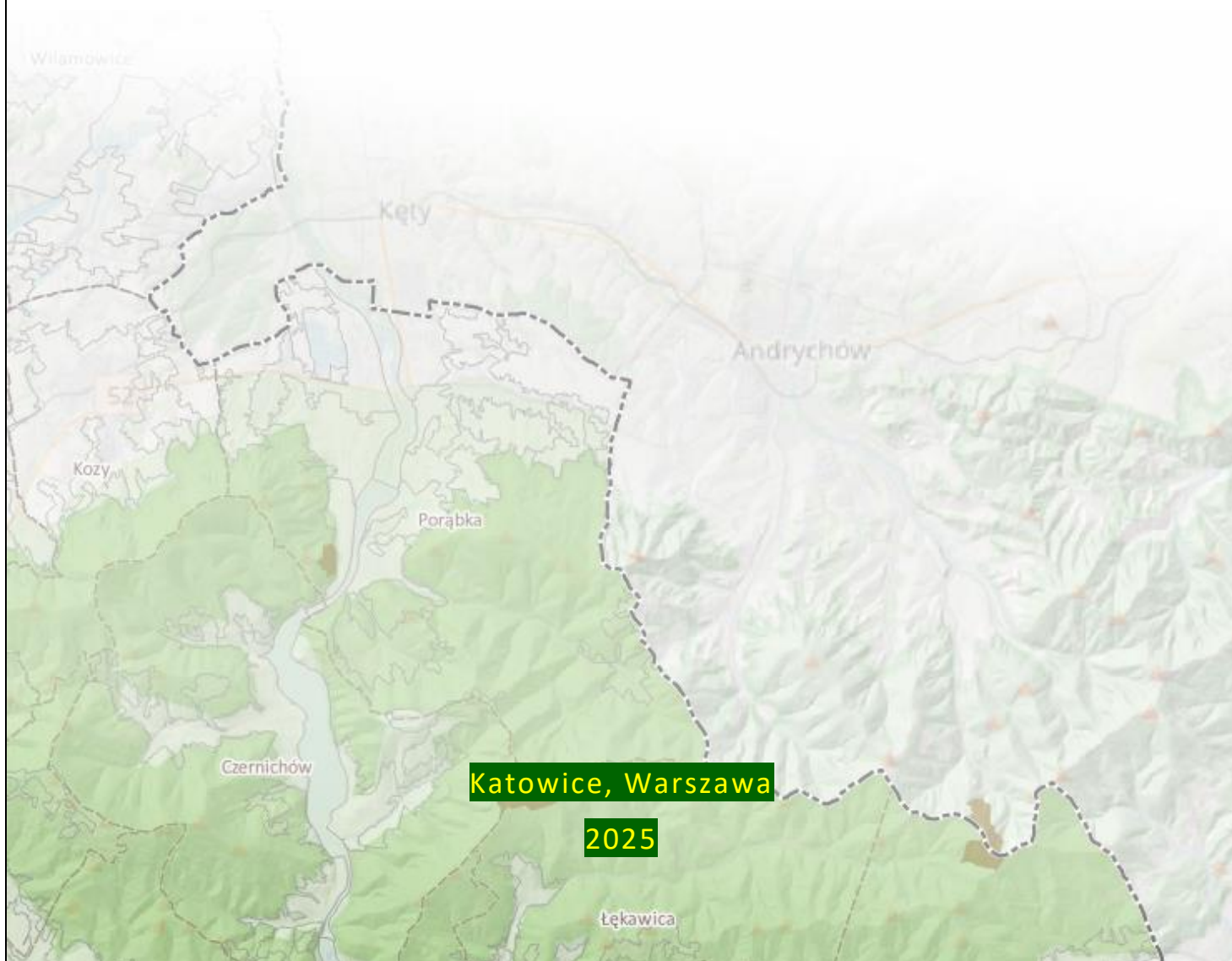

AUDYT KRAJOBRAZOWY WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO

KRAJOBRAZY OBSZARU CHRONIONEGO

Nazwa obszaru: Park Krajobrazowy Stawki

Forma ochrony: Park Krajobrazowy

Projekt realizowany na zlecenie
Województwa Śląskiego
(Umowa CRU WSL nr 1462/GN/2021)

Wykonawca prac:

Konsorcjum w składzie

Narodowa Fundacja Ochrony Środowiska
(Lider Konsorcjum)

UNIwersytet ŚLĄSKI
W KATOWICACH

Uniwersytet Śląski w Katowicach
(Partner Konsorcjum)

SZKOŁA GŁÓWNA
GOSPODARSTWA
WIEJSKIEGO

Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie
(Partner Konsorcjum)

Akademia Śląska (dawniej Wyższa Szkoła Techniczna)
w Katowicach
(Partner Konsorcjum)

Kierownik naukowy Audytu:

dr hab. Urszula Myga-Piątek, prof. UŚ – Uniwersytet Śląski w Katowicach

1 METRYCZKA OBSZARU LUB OBIEKTU CHRONIONEGO

Nazwa obszaru lub obiektu	Park Krajobrazowy Stawki
Forma ochrony	Park Krajobrazowy
Akt prawny powołujący (pierwotny)	Uchwała Woj. Rady Narodowej w Częstochowie z 17 czerwca 1982 r. nr XVI/70/82
Akt prawny powołujący (aktualny) ¹	Rozporządzenie Nr 61/06 Wojewody Śląskiego z dnia 20 listopada 2006 r. w sprawie Parku Krajobrazowego "Stawki" (Dz. Urz. Woj. Śląskiego Nr 135 poz. 3825)
Cele ochrony	<p>Szczególnymi celami ochrony w Parku Krajobrazowym jest ochrona specyficznej fizjonomii krajobrazu jako syntezy wartości przyrodniczych i kulturowych, a zwłaszcza zachowanie:</p> <p>1) zróżnicowanej rzeźby terenu Wyżyny Częstochowskiej z elementami rzeźby krawędziowej i krasowej, w tym ostańcami skalnymi, jaskiniami, schroniskami skalnymi, lejami i źródłami;</p> <p>2) szaty roślinnej, w tym specyficznego rozkładu przestrzennego zbiorowisk roślinnych oraz zbiorowisk muraw kserotermicznych;</p> <p>3) bogactwa flory i fauny z gatunkami reliktowymi i endemicznymi;</p> <p>4) walorów krajobrazowych, w tym elementów charakterystycznego krajobrazu kulturowego z ruinami warowni jurajskich oraz krajobrazu rolniczego;</p> <p>w celu popularyzacji tych wartości w warunkach zrównoważonego rozwoju</p>
Nazwa mezoregionu	Wyżyna Częstochowska Niecka Przyrowska
Położenie administracyjne (gminy)	Przyrów
Powierzchnia (ha)	1 732,00 (wg aktu powołującego)

Wykaz jednostek krajobrazowych zidentyfikowanych w obrębie obszaru lub obiektu chronionego (z oznaczeniem krajobrazów priorytetowych – jeśli występują):

ID	PODTYP	PRIORYTET
949	3a	NIE
967	6b	NIE
1172	6d	NIE
1175	3c	NIE

¹ W charakterystyce podano dane wg stanu na dzień opracowania. Aktualizowany centralny rejestr form ochrony przyrody prowadzi Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska (<https://crfop.gdos.gov.pl/>)

2 ZAGROŻENIA

Kodowanie i opisy zagrożeń oraz skala ich oceny zgodnie z wymogami Załącznika 6 do rozporządzenia ws. sporządzania audytów krajobrazowych (t.j. Dz.U. 2024 r. poz. 537)

Przedmiot zagrożenia (odbiorca presji) dziedzina lub dział	Kod zagrożenia	Rodzaj (charakter) działań i zjawisk stwarzających zagrożenia	Źródło zagrożeń	Zagrożenie wewnętrzne (W) lub zewnętrzne (Z)	Skala zagrożenia (0–12 pkt.)	ID jednostek, w których występuje zagrożenie
A. Zagrożenia dziedzictwa przyrodniczego A.2. Ekosystemy i ich zespoły	A.2.2.	Fizyczna i chemiczna degradacja siedlisk lądowych	III.1, III.4	W, Z	1-5	949, 967, 1172, 1175
A. Zagrożenia dziedzictwa przyrodniczego A.3. Struktura ekologiczna krajobrazu	A.3.1.	Zmniejszanie się ogólnego udziału naturalnych i półnaturalnych ekosystemów w krajobrazie	III.4	W	1-11	949, 967, 1172, 1175
	A.3.5.	Zmniejszanie się różnorodności biologicznej	III.1, III.2, III.4	W	1-11	949, 967, 1172, 1175
D. Zagrożenia walorów akustycznych, zapachowych i sanitarnych D.3. Walory sanitarne	D.3.3.	Zanieczyszczenie wód	III.2	W	6	1175
E. Inne zagrożenia	E.1.1.	Obniżenie się poziomu wód gruntowych i osuszanie siedlisk	III.5	W, Z	1-5	949, 967, 1172, 1175

3 REKOMENDACJE

Zagrożenia dla możliwości zachowania wartości krajobrazów obrębie form ochrony przyrody	Rekomendacje i wnioski dotyczące kształtowania i ochrony krajobrazów, w obrębie obszarów chronionych	Kody ID jednostek, dla których występują rekomendacje lub wnioski	Potencjalny adresat realizacji
Fizyczna i chemiczna degradacja siedlisk łądowych	Ograniczanie niszczenia obszarów biologicznie czynnych. Ograniczanie intensywności mechanizacji produkcji rolnej i leśnej niszczącej naturalne właściwości gleb, w tym ograniczanie nadmiernego wykorzystania środków ochrony roślin i nawozów. Realizacja programów rolno-środowiskowo-klimatycznych. Niedopuszczanie do realizacji nowej zabudowy kubaturowej	949, 967, 1172, 1175	rolnicy, Lasy Państwowe, gminy
Zmniejszanie się ogólnego udziału naturalnych i półnaturalnych ekosystemów w krajobrazie	Utrzymanie i odtwarzanie łąk i pastwisk jako trwałych użytków zielonych między innymi w wyniku wdrażania stosownych pakietów programów rolno-środowiskowo-klimatycznych.	949, 967, 1172, 1175	gmina, rolnicy
Zmniejszenie się różnorodności biologicznej	Zwiększanie liczby i różnorodności nisz ekologicznych dla różnych ekologicznie grup gatunków naturalnych poprzez: - pozostawianie w odnawianych oddziałach leśnych kęp starodrzewu o powierzchni co najmniej 5 arów do naturalnego rozpadu, sukcesywną przebudowę drzewostanów uwzględniając warunki siedliskowe; zachowanie występujących i wprowadzanie nowych gatunków domieszkowych i biocenotycznych, stosowanie nisko intensywnych rębni, - pozostawianie na terenach leśnych drzew biocenotycznych: martwych, dziuplastych, przestoi; pozostawianie drzew martwych i dziuplastych również poza terenami leśnymi, - zachowanie i zwiększanie w krajobrazie liczby i powierzchni ekosystemów o skrajnych warunkach wilgotnościowych, w tym bagien, torfowisk, terenów okresowo zalewanych wodami, piaszczystych nieużytków, itp.; niedopuszczanie do ich zabudowy lub zalesień, - zachowanie i zwiększanie w krajobrazach otwartych miedz, zadrzewień liniowych, obszarowych i pojedynczych, - odtwarzanie, zachowanie i ekstensywne użytkowanie łąk i pastwisk, - zwiększanie naturalnej retencji wodnej,	949, 967, 1172, 1175	gmina, ZPKWŚ, Lasy Państwowe, właściciele i użytkownicy gruntów rolnych

	- ekstensywne gospodarowanie na terenach stawów z pozostawieniem pasm szuwarów, nieskoszonych ziołorośli, przystawowych zadrzewień. Prowadzenie reintrodukcji i kontrolowanych introdukcji gatunków cennych		
Zanieczyszczenie wód	Regularne kontrole stanu czystości wód stawów, w tym zwłaszcza wód spuszczanych ze stawów w okresie jesiennym	949, 967, 1172, 1175	WIOŚ
Obniżenie się poziomu wód gruntowych i osuszanie siedlisk	Zwiększenie naturalnej retencji wodnej	949, 967, 1172, 1175	gmina, Wody Polskie, zarządcy urządzeń wodnych